

Tefillah, Week 5: How to write in your siddur

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. Talmud Yerushalmi, Berachot 2:4

נתפלל ומצא עצמו בשומע תפילה חזקה כוין... א"ר חייא רובא אנא מן יומיי לא כיונית אלא חד זמן בעי מכוונה והרהרית בלבי ואמרית מאן עליל קומי מלכא קדמי ארקבסה אי ריש גלותא שמואל אמר אנא מנית אפרוחיא רבי בון בר חייא אמר אנא מנית דימוסיא א"ר מתניה אנא מחזק טיבו לראשי דכד הוה מטי מודים הוא כרע מגרמיה

One who prays and finds himself at '*shomeia tefillah*' may assume he had proper intent... Rabbi Chiyya the Great said: I never concentrated properly; once I tried to concentrate, and then I began to wonder who goes before the king first, the duke or the exilarch. Shemuel said: I count clouds (other editions: birds). Rabbi Bun bar Chiyya said: I could bricks. Rabbi Matnyah said: I am grateful to my head, for when I reach *Modim* it bows on its own!

Why use a siddur

2. Tosefta Shabbat 13:4

הברכות אע"פ שיש בהן מאותות השם ומענינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן אבל נשרפין במקומן מכן אמרו כותבי ברכות כשורפי תורה

Even though blessings contain the letters of the Name and many matters of Torah, one may not save them; they are burned where they are. Therefore they said: Those who write blessings are as those who burn Torah.

3. Rabbi Yisrael Meir Kagan, Mishneh Berurah 93:2

האר"י ז"ל היה מתפלל מתוך הסידור כדי שיכוין מאוד גם שלא להבליע נקודה והכל לפי מה שמרגיש האדם בנפשו:

4. Rabbi Yisrael Meir Kagan, Mishneh Berurah 185:1

"בכל לשון" - דכתיב "וברכת" בכל לשון שאתה מברך. ודוקא שמבין באותו הלשון... והמדקדק יזהר לברך לכתחלה תוך הספר ולא בע"פ. כתב בספר חסידים מעשה באחד שמת ונתגלה בחלום לאחר מקרוביו וא"ל בכל יום דנין אותי על שלא הייתי מדקדק לברך כל הברכות בכונת הלב וכו' ע"ש:

5. Rabbi Dovid haLevi, Taz Orach Chaim 90:5

נראה דאף במידי דחציצה בינו לכותל, אם א"א בקלות להתפלל בע"א כגון לפעמים שמתפללין בי' באיזה חדר, וא"א לכל אדם לעמוד בלי חציצה לכותל, בודאי אל יעכב התפלה בשביל זה לילך לחדר אחר להתפלל, שהרי טעם איסור חציצה כזה משום שלא יבטל הכוונה כמ"ש ב"י בשם הרמב"ם בזה, ואין זה אלא למצוה מן המובחר ולית ביה איסורא כשצריך לכך מצד דוחק המקום. ונראה מ"מ תקנה לזה שיעצים עיניו בשעת התפלה כמ"ש בסעיף כ"ג או יתפלל מתוך הסידור ולא יביט לחוץ ולא יביא לידי ביטול כוונה כנ"ל.

6. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch Orach Chaim 49:1

אף על גב דקיימא לן: דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה, כל דבר שרגיל ושגור בפי הכל, כגון ק"ש וברכת כהנים (במדבר ו, כב - כז) ופרשת התמיד (במדבר כה, א - ח) וכיוצא בהן, מותר.

7. Rabbi Yosef Teomim, Pri Megadim, Orach Chaim 53 Mishbetzot Zahav 15

ויש קהלות כותבין על קלף סידור מיוחד לש"ץ להתפלל מתוכו ונכון הוא, וראוי אף ליחיד להתפלל מתוך הסידור...

In some communities they write a special siddur for the chazan to use, and this is appropriate; it is appropriate even for individuals to pray from a siddur...

8. Rabbi Moshe Isserless, Shulchan Aruch Orach Chaim 132:2

ויש שכתבו ליהזר לומר פיתום הקטורת מתוך הכתב, ולא בעל פה, משום שהאמירה במקום ההקטרה וחיישינן שמא ידלג (ב"י בשם מהר"י וא"ח) אחד מסממנים, ואמרינן שהוא חייב מיתה אם חסר אחת מסממניה; ולכן נהגו שלא לאומרו בחול, שממהרין למלאכתן וחיישינן שמא ידלג.

9. Rabbi Yosef Karo, Rabbi Moshe Isserless, Shulchan Aruch Orach Chaim 100:1

תפלות של מועדות ושל ר"ח, צריך להסדיר תפלתו קודם שיתפלל, כדי שתהא שגורה בפיו.

הגה: וי"א דוקא כשמתפללים על פה, אבל כשמתפללין מתוך הסידור, מותר, דהא רואה מה שמתפלל וכן נוהגין. (ב"י בשם הר"ר מנוח).

10. Rabbi Yisrael Meir Kagan, Mishneh Berurah 96:9

ונמצא באחרונים שאף בחזרת הש"ץ נכון הוא שיהיה הסידור פתוח לפניו להיות אזניו פקוחות על מה שאומר הש"ץ

The *acharonim* wrote that it is also appropriate to hold an open siddur during repetition of the amidah, so that one's ears will be open to that which the chazan says.

11. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch Orach Chaim 96:2

מותר לאחוז מחזור תפלות בידו בשעה שמתפלל הואיל ותופס לצורך תפלה עצמה לא טריד...

One may hold a book of prayers in his hand when praying; he will not be distracted since he holds it for prayer...

12. Rabbi Moshe Isserless, Shulchan Aruch Orach Chaim 96:2

ומ"מ אם לא היה בידו קודם שהתחיל, לא יחזיר אחריו בתפלה ליטלו, אלא אם כן היה במקום מיוחד שהוא מוכן, אז מותר ליטלו אפילו בתוך התפלה, כדי להתפלל מתוכו (הר"י פרק מי שמתו).

13. Rabbi Yisrael Meir Kagan, Mishneh Berurah 95:5

כתבו האחרונים שכל מי שאינו עוצם עיניו בשעת תפילת י"ח אינו זוכה לראות פני שכינה בצאת נפשו אך אם מתפלל בסידור ועיניו פקוחות כדי לראות בו לית לן בה.

Our problems: Fixed text; Blob of text; Familiarity

14. Mishnah Berachot 4:4

רבי אליעזר אומר העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים

Rabbi Eliezer said: One who makes his prayer 'fixed' – his prayer is not a proper plea.

15. Talmud, Bava Batra 164b-165a

שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום הרהור עבירה ועיון תפלה ולשון הרע לשון הרע סלקא דעתך אלא אבק לשון הרע

One is not saved from three sins daily: Thoughts of immorality, examination of prayer, and [almost] harmful speech.

16. Rambam, Moreh haNevuchim 3:51

אם תתפלל בהנעת שפתיך ופניך אל הכותל ואתה חושב במקחך וממכרך... תהיה אז קרוב ממי שנאמר בהם, קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם.

Should you pray with movement of your lips and your face to the wall but think about your commerce... you will be close to those regarding whom it is written, 'You are close to their mouths, but far from their innards.'

Writing in a siddur?

17. Rabbi Ovadia Yosef, Yechaveh Daat 4:26

בעליות אליהו (מעלות הסולם סוף הערה י"ג, דף ט"ז ע"ב) כתב: אמר לי הרה"ג צבי הירש אב"ד אוטילאן, שראה במו עיניו את הגאון רבי חיים מוואלוז'ין שהבדיל במוצאי שבת מעומד, ולא הרהיב עוז בנפשו לשאול את פיו שהלא הגר"א בביאורו פסק שהבדלה מיושב, עד שסיבב הדבר וראהו הגר"ח לומד בביאורי הגר"א, ויאמר עליו הגר"ח, **דע כי הגאון כתב ביאורו אך לעצמו לזכור השיטות ומקורות הדינים**, ואז אמר לו שהרי הגר"א פסק שהבדלה מיושב, ויען הגר"ח לאמר, אנכי ראיתי את הגאון שעמד בשעת ההבדלה, וגם אנכי עושה כן.

18. Rabbi Yosef Karo, Rabbi Moshe Isserless, Shulchan Aruch Orach Chaim 90:23

הבגדים המצויירים.. אין נכון להתפלל כנגדם, ואם יקרה לו להתפלל כנגד בגד או כותל מצויר, יעלים עיניו. הגה: ולכן אסור ג"כ לצייר ציורים בספרים שמתפללין בהן, שלא תבטל הכוונה

One should not pray opposite clothes with designs... and if one happens to pray opposite a garment or wall with a picture, he should close his eyes.

Rama: Therefore, one may not draw pictures in the books from which we pray, lest that prevent concentration.

19. Alternatives: <http://lauramiller.typepad.com/lauramiller/2009/03/how-to-write-in-a-book.html>